

*Іванченко О. М.,**кандидат юридичних наук,**доцент кафедри загальної теорії права та держави**Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЛЕГІТИМНІСТЬ ПРАВА В КОНТЕКСТІ ВИМОГ СУСПІЛЬСТВА

Анотація. У статті досліджено теоретичні аспекти легітимності права в контексті вимог суспільства у сучасній правовій державі. Визначено, що вимоги суспільства – це такі вимоги, що виникають в суспільстві та відображають інтереси, які існують в соціальній сфері, на які правова система повинна реагувати визнанням, обмеженням, примиренням і захистом. Наголошено, що розумне поєднання стабільності і мінливості в правовому порядку забезпечується здійсненням правом функції соціальної інженерії. Доведено, що одне із завдань правової науки полягає в юридичному обґрунтуванні, правильному законодавчому закріпленні вимог суспільства – як у самих правових нормах, так і в суб'єктивних правах. Аргументовано, що до основних способів виявлення вимог суспільства відносять моніторинг у правотворчості, зокрема метод експертних оцінок і прогнозування, оцінка регулюючого впливу нормативно-правових актів. Доведено, що створення комплексного механізму виявлення вимог суспільства у сучасній світовій системі є однією з умов легітимності права і законодавства. Зазначено, що без розуміння питань легітимності права як виду соціальних норм, не можна відповісти на питання – як формуються нормативні порядки, що володіють силою пов'язувати волю індивідів, направляти їх поведінку. Аргументовано, що саме визнання позитивного права є причиною його виконання, наділяє його силою в правовідносинах, адже реалізація закону виключно через страх покарань, так звана маргінальна правомірна поведінка, ніколи не буде достатньою для досягнення цілей правового регулювання. Обґрунтовано, що не примусовість, а насамперед авторитет, визнання норм дозволяє їм діяти, тому легітимність закону є головною сутнісною властивістю позитивного права, що не забезпечується примусом. Наголошено, що легітимність є властивістю, ознакою права, яка поряд з іншими якостями характеризує онтологічну сутність права. Виділено певні рівні легітимності права: першим є легітимність законодавства, яке власне і забезпечує механізм виявлення вимог суспільства; другим рівнем легітимності виступає рівень реалізації права. Визначено, що вимоги суспільства, механізм їх виявлення знаходяться в безпосередньому зв'язку з легітимністю законодавства, оскільки проблеми вимог суспільства в їх правовому опосередкуванні стосуються таких життєво важливих питань, як задоволення потреб і запитів людей, що виникають, підвищення їх громадської та правової активності, створення відповідних позитивних стимулів поведінки, трудової та економічної діяльності. Наголошено, що врахування та аналіз психологічних моментів, зацікавленості людей у своїх справах і прагненнях, вивчення рушійних мотивів їх поведінки, в тому числі у сфері правового регулювання, аналіз складної взаємодії цих факторів становить одне із важливих завдань сучасної юридичної науки, оскільки є однією з умов дієвості права, його легітимності.

Ключові слова: легітимність права, легітимність законодавства, правова держава, суспільні вимоги, громадська активність, правові норми, соціальні норми, правотворчість, виявлення вимог суспільства.

Постановка проблеми. Легітимність є однією з найважливіших характеристик як політичної влади, так і позитивного права. Легітимність в традиційно інтерпретується як суспільне визнання тих чи інших інститутів, що складається за рахунок сприйняття аудиторією соціальних і дискурсивних практик як законних, правильних, а також схвалення цих практик. Зазначена якість проявляється комплексно: у довірі до норм, у законодавчому підтвердженні прав, у правовій підзвітності влади, в ідеологічній прозорості та у виконанні взятих на себе зобов'язань. Таким чином, легітимність значною мірою пов'язана з можливостями формування певних ментальних станів (образів, оцінок, поведінкових установок) у суб'єктів. Такого роду стани цінні з прагматичної точки зору, адже досягнення певного рівня легітимності означає конституювання соціального порядку, фундаментом якого виступають відносини панування. Цілком можливо, що, якби даний порядок був всюди однаковим і уніфікованим, не мав ніяких конкурентів, породжуваних більш вдалим практиками, проблема його виправдання не виникла б в принципі. Однак реальна ситуація інша: соціум пронизаний безліччю конфліктів, колізій, суперечок про визнання. Ці суперечки існують на різних рівнях соціальної організації (від міжособистісного до міждержавного). Необхідність врегулювання даних конфліктів за допомогою звернення до правових засобів ставить проблему ефективності, дієвості останніх. Не всякий правовий засіб, так само як і не всяке прийняте політичне рішення, може чинити позитивний вплив на ту чи іншу проблемну ситуацію. Іноді способи дій або певні правила поведінки, що зарекомендували себе раніше як ефективні, втрачають цю властивість. Дана обставина, вимагаючи осмислення, викликає до життя дискусію про визнання і легітимність.

В останні десятиліття у вітчизняній дослідницькій літературі не раз мали місце спроби специфікувати поняття легітимності щодо правової сфери життя суспільства. Однак єдиного розуміння і задовільної концепції юридичної легітимності завдяки цим спробам поки не склалося.

У зв'язку з тим, що в сучасних умовах розвиток вітчизняного права йде в бік сприйняття ідей верховенства права і категорії прав людини, виявляється гостра необхідність в подальшій розробці питань легітимності, об'єднання в цих цілях зусиль представників як зарубіжної правової науки, так і представників вітчизняної юриспруденції. Вельми важливо з усією уважністю простежити основні етапи розвитку даної проблеми, врахувати

результати досліджень, що раніше відбулися. Усе вищезазначене і зумовило актуальність цього дослідження.

Метою статті є дослідження теоретичних аспектів легітимності права в контексті вимог суспільства у сучасній правовій державі.

Аналіз наукових публікацій. До дослідження теоретико-методологічних аспектів поняття легітимності в сфері науки держави і права зверталися такі українські науковці як: А. Баумейстер, Є. Бистрицький, А. Богачов, В. Дудченко, Ю. Калюжна, О. Коваль, В. Кокорський, Т. Кравченко, П. Манжола, І. Музика, В. Невідомий, М. Неліп, В. Нечипоренко, Ю. Оборотов, С. Олефіренко, О. Петришин, І. Рибак, Т. Сивак, О. Скрипнюк, С. Сливка, Л. Спинка, М. Тур, В. Федоренко, Х. Хвойницька, М. Цвік, С. Шевчук, Н. Юськів, та інші.

Проблематику легітимності як фундаменту права, винайдення засобів легітимації державно-правових інституцій, співвідношення легальності позитивного права і легітимності права природного в межах сучасної теорії права досліджували такі зарубіжні вчені як: К. Апель, Р. Арон, М. Вебер, Ю. Габермас, Р. Дворкін, І. Кант, Д. Лок, Н. Луман, Е. Макінтайр, Т. Парсонс, Д. Ролз, Ж. - Ж. Руссо, Ч. Тейлор, С. Хантінгтон, Х. Хайнінг та інші.

Теоретико-правові аспекти вимог суспільства в теорії права висвітлювали такі науковці як: І. Голосніченко, В. Головченко, Ю. Кириченко, М. Козюбра, В. Сіренко Т. Слінько та ін.

Виклад основного матеріалу. Необхідність в розробці проблем вимог суспільства обумовлена зміщенням дослідницької уваги до природи права як специфічного соціального явища, до вивчення об'єктивних процесів правотворення і пошуку тих соціальних інтересів та потреб, які повинні лежати в основі правових рішень. Практика показала, що головним чинником неефективності прийнятого законодавства є відсутність механізмів його реалізації, а також дефекти соціального змісту законів, їх нездатність бути інструментом узгодження різних соціальних інтересів, домагань [9, с. 24].

Вимоги суспільства – це такі вимоги, що виникають в суспільстві та відображають інтереси, які існують в соціальній сфері, на які правова система повинна реагувати визнанням, обмеженням, примиренням і захистом. Роль права власне і полягає в тому, щоб примирювати конфлікти і підтримувати порядок в суспільстві, одночасно створюючи можливості для його розвитку і зміни. Розумне поєднання стабільності і мінливості в правовому порядку забезпечується здійсненням правом функції соціальної інженерії.

Право з'являється та існує там і тоді, де і коли людина відчуває себе здатною реально претендувати на щось, вимагати чогось. Вимоги суспільства є основою права, яка потім трансформується законом у ту чи іншу форму.

У будь-якому наступному поколінні кожна людина повинна знаходити нові права, висуваючи і відстоюючи свої вимоги, витрачаючи на це певний обсяг емоційно-вольової, інтелектуальної, фізичної енергії («ногами виходжуючи» свої права). Якщо хтось цього не робить, то прирікає себе на життя у застійному власному правовому розвитку, перекреслює усіляку перспективу для себе як для правової особистості.

Одне із завдань правової науки полягає в юридичному обґрунтуванні, правильному законодавчому закріпленні вимог суспільства – як у самих правових нормах, так і в суб'єктивних правах. Завдяки фікції в позитивному праві у будь-якого учас-

ника відносин з'являється впевненість: вимога буде постійно підтримуватися юрисдикцією держави, всі інші суб'єкти зобов'язані з цим рахуватися [8].

Виявлення вимог суспільства, психологічних моментів, зацікавленості людей у своїх справах і прагненнях, вивчення рушійних мотивів їх поведінки, у тому числі у сфері правового регулювання, аналіз складної взаємодії цих факторів становить одне з важливих завдань сучасної правової науки, соціології, та економіки, оскільки вони є показником демократичності правотворчої діяльності.

До таких інноваційних способів, що утворюють механізм виявлення вимог суспільства, можна віднести правовий моніторинг.

О. Пушкіна характеризує правовий моніторинг як динамічний організаційний і правовий інститут інформаційно-оціночного характеру, що рухається по всіх стадіях функціонування управління, господарювання, що виявляється на всіх етапах виникнення і дії права [10, с. 114].

Правовий моніторинг виступає ефективним засобом виявлення вимог суспільства, усунення прогалин і колізій в українському законодавстві, сприяє вирішенню проблеми прогнозування та усунення прогалин і дефектів правозастосування. У сучасній юридичній науці правовий моніторинг зводиться в основному до моніторингу в правотворчості і правозастосовній практиці.

До основних способів виявлення вимог суспільства відносяться моніторинг у правотворчості. Його кінцевою метою є створення ефективного механізму правотворчості, в результаті якого приймаються нормативні правові акти, що відображають суспільні потреби і закріплюють назрілі вимоги суб'єктів суспільства, в тому числі і в економічній сфері. Основою інформаційної бази цього виду моніторингу є дані соціологічних досліджень: анкетування громадян, фахівців-практиків та опитування стосовно громадської думки.

До способів виявлення вимог суспільства відносяться метод експертних оцінок і прогнозування. Одним з ефективних механізмів виявлення вимог суспільства на стадії опрацювання проєкту нормативно-правового акту є його громадське обговорення. Якщо вимоги суспільства не отримали свого відображення в проєкті нормативно-правового акту, або отримали відображення, але спотвореним чином, то на цей випадок існує механізм правової експертизи, який може усунути дані невідповідності. Одним з видів такої оцінки є антикорупційна експертиза [12, с. 70].

Іншим способом виявлення вимог суспільства є моніторинг правозастосування. З метою забезпечення ефективної правотворчості необхідна спеціальним чином організована діяльність спеціальних органів з виявлення соціально-економічних вимог, а також можливих варіантів розвитку суспільних відносин, законодавства, визначення оптимальних засобів і методів правового регулювання тих чи інших сфер соціальних відносин, особливо в економіці [12, с. 85].

Хотілося б приділити особливу увагу такому способу виявлення вимог суспільства, як оцінка регулюючого впливу нормативно-правових актів. Даний спосіб є дуже важливим, оскільки від нього безпосередньо залежить формування ефективної правової та економічної стратегії будь-якої розвиненої правової держави. Під оцінкою регулюючого впливу слід розуміти сукупність методів і способів, що використовують наукові

знання і спеціальні пізнавальні техніки, за допомогою яких аналізуються ефективність та необхідність існуючих програм і векторів розвитку, в тому числі права та економіки.

Оцінка регулюючого впливу використовується при аналізі проєктів нормативно-правових документів, а також актів, що вносять зміни до чинних законів з метою виявлення витрат і вибору вірних альтернатив: для оптимізації національної законодавчої бази.

Незважаючи на наявність законодавчої бази в сучасній Україні відсутні єдині методики і процедури проведення оцінки регулюючого впливу, які визнавалися б усіма учасниками даного процесу. Тому доцільно звернутися до зарубіжного досвіду.

Використання оцінки регуляторного впливу (далі – ОРВ) в національній правовій системі європейських держав є однією з основ для вступу кандидата до Європейського Союзу (далі – ЄС). Оцінка планованого і чинного законодавства в такому випадку здійснюється, як правило, з метою поліпшення бізнес-середовища. Кілька країн-претендентів у Центральній та Східній Європі використовували ОРВ для полегшення процесу узгодження між законами ЄС та їх відповідними національними законодавствами. Метою ОРВ було зниження витрат на правову гармонізацію законодавства для урядів, підприємств, громадян, а також сприяння переговорному процесу з ЄС про умови членства. У деяких країнах після вступу до ЄС (наприклад, Литві та Польщі) такі програми з плином часу були закріплені законодавчо, з метою більш ефективного державного регулювання. Ці практики були прийняті країнами Західних Балкан (наприклад, Хорватією, і в меншій мірі, Боснією і Герцеговиною) [1].

Оцінка регуляторного впливу або аналіз регулюючого впливу являє собою процес систематичного виявлення і оцінки очікуваних наслідків шляхом послідовного аналітичного методу (наприклад, аналізу вигоди і витрат) можливих ефектів, що наступають в результаті введення тих чи інших регулятивних заходів.

У деяких країнах даний інститут застосовується систематично, в той час як в інших країнах він все ще знаходиться на експериментальній стадії.

Одними з перших серед європейських країн застосовувати ОРВ стали Великобританія, Данія, Нідерланди, які можна розглядати як еталонні, де практика оцінки регулюючого впливу розроблена найбільш повно і може служити в якості орієнтиру для інших країн.

В Україні ОРВ нормативно-правових актів отримала свій розвиток лише в рамках економічної складової. Застосування регулюючого впливу держави в різних сферах суспільного життя є суворою необхідністю з метою захисту прав громадян. Слід наголосити на необхідності розробки пропозицій, з урахуванням зарубіжного досвіду, що дозволять використовувати інститут ОРВ максимально, торкаючись усіх сфер політичного, юридичного і соціального життя, а не тільки господарської діяльності [1].

Необхідно сформувати єдину методику ОРВ нормативно-правових актів, а також методичні рекомендації, що дозволяють уникнути ряду проблем, в тому числі і протиріччя актів. Створення ефективного механізму виявлення соціально-економічних вимог є однією з важливих перспектив економічного і правового розвитку України в глобальному світовому просторі.

В. Головченко підкреслював, що процес правотворчості здійснюється не тільки в законодавчих установах, де право лише формується, але і в середині суспільства, де воно зароджується і дозріває [3].

Таким чином, виникає необхідність у нових, ефективних способах виявлення вимог суспільства, у тому числі оцінці адекватності всієї правової системи стосовно суспільних потреб, що виникають і розвиваються. Створення комплексного механізму виявлення вимог суспільства у сучасній світовій системі є однією з умов легітимності права і законодавства.

З позицій сучасної посткласичної методології легітимність права є не статичною даністю, а процесом або механізмом постійного підтвердження прийняття права населенням [11, с. 56].

Без розуміння питань легітимності права як виду соціальних норм, не можна відповісти на питання – як формуються нормативні порядки, що володіють силою пов'язувати волю індивідів, направляти їх поведінку. Саме визнання позитивного права є причиною його виконання, наділяє його силою в правовідносинах, адже реалізація закону виключно через страх покарань, так звана маргінальна правомірність поведінки, ніколи не буде достатньою для досягнення цілей правового регулювання. Таким чином, можна зробити висновок, що не примусовість, а насамперед авторитет, визнання норм дозволяє їм діяти. Тому легітимність закону є головною сутнісною властивістю позитивного права, що не забезпечується примусом. Легітимність є властивістю, ознакою права, яка поряд з іншими якостями характеризує онтологічну сутність права.

Дійсно, легітимність права, є дуже актуальною темою, яка потребує детального дослідження. В контексті дослідження необхідно виділяти певні рівні легітимності права.

Так, першим рівнем є легітимність законодавства, яке власне і забезпечує механізм виявлення вимог суспільства. На цьому рівні вимоги суспільства виконують важливу роль, оскільки відображають і фіксують потребу в правовому регулюванні суспільних відносин. В цілому весь процес формування об'єктивного права є складним і діалектичним. Він не може ігнорувати вимоги суспільства, які ним породжуються, але і не зводиться до простої їх констатації в законі.

Ідеал розвитку будь-якого суспільства, як вважав німецький вчений Мюллер, полягає в тому, щоб люди самі пізнали співвідношення між своїми інтересами та інтересами суспільства, держави і на цій основі встановили між собою рівновагу, а в суспільстві – соціальний мир і злагоду. Якби при цьому люди володіли повним запасом знань своєї природи і зовнішнього світу, вони могли б визначити оптимальну – при даних історичних умовах – форму своїх взаємин. Однак на кожен окремий момент люди мають досить обмежені знання, але характеризуються вельми різноманітними інтересами і намірами, тому їх уявлення про нормальний тип взаємин завжди становлять лише певне наближення до істини [4]. Досить характерні сліди подібного наближення завжди можна виявити в так званому об'єктивному праві.

Об'єктивне право складається в ході усвідомлення людьми своїх прав і свобод, включаючи їх боротьбу за свої інтереси, шляхом висунення і відстоювання власних вимог суспільства, які в результаті правотворчої діяльності державних, судових та інших органів і організацій отримують своє закріплення в нормах права.

В. Копейчиков вважає, що право в об'єктивному сенсі, це сукупність юридичних норм, виражених у відповідних актах держави (законах, кодексах, конституціях, указах, постановах тощо) [5, с. 120]. Право в об'єктивному сенсі – це законодавство конкретного періоду в окремій країні.

Варто погодитися з В. Котюком, що об'єктивне право представляє собою реальність, але реальність, утворену людьми, яка в свою чергу знаходиться «в їх руках» [6, с. 108].

Об'єктивне право, при всій істотності і імперативності факторів, що лежать в його основі (економіки, політики тощо), своєю появою зобов'язане виникненню і подальшому закріпленню в нормах права вимог суспільства.

Так, коли норми права відстають від розвитку суспільних відносин або неповно їх регулюють, з'являються вимоги на визнання відповідних прав, що веде або до вдосконалення законодавства, або до наповнення загальних норм (і похідних від них правовідносин) новим соціальним змістом. Визначаючи окрему вимогу, компетентний орган визначає її зміст, межі і особливості, а також обов'язки та належну поведінку, що виходять з такої вимоги. Зобов'язана поведінка, щоб стати юридичною, також фіксується державою.

Таким чином, зв'язок вимог суспільства і об'єктивного права є очевидним. Соціальна свобода найближчим чином «наближається» до об'єктивного права у вигляді того специфічного явища, яке в цьому дослідженні названо суспільною вимогою. «Право, – зазначає М. Луман, – виникає не з-під пера законодавця. Воно зумовлюється безліччю нормативних очікувань, інакше кажучи, правових вимог, і навряд чи могли б видаватися закони без цього базису. Перш за все, враховується нормативність таких вимог» [7, с. 88].

З цієї точки зору є підстави для того, щоб визнати вимоги суспільства, звичайно ж, не всі, а тільки ті, які носять правовий характер, сутністю об'єктивного права «другого порядку» [2].

Зі сказаного випливає, що вимоги суспільства знаходять своє інше вираження в юридичній формі, завдяки їх відповідному закріпленню, перетворюючись в гарантовану можливість вільно діяти для досягнення певних інтересів. Сама по собі суспільна вимога не має юридичного значення до тих пір, поки не потрапляє до правової оболонки, яка надає їй загальнозначущості і є способом об'єктивації цього змісту.

Саме в правових нормах вимоги суспільства суб'єктів суспільних відносин, якщо вони відповідають відповідним критеріям, повинні знаходити чітке і стабільне вираження. Завдяки фіксації в правових нормах (в об'єктивному праві) у будь-якого учасника відносин є впевненість, що конкретна вимога буде постійно підтримуватися юрисдикцією держави в якості суб'єктивного права і що всі інші суб'єкти повинні будуть (юридично зобов'язані) з цим рахуватися.

Другим рівнем легітимності виступає рівень реалізації права. На стадії реалізації права, норми права втілюються в життя у вигляді конкретної поведінки суб'єктів. Нерідкими є випадки, коли норма права за своїм правовим змістом визнається суспільством і є легітимною, але при реалізації права легітимність її знижується або втрачається взагалі, оскільки той правовий результат, до якого прагнув законодавець, при виданні норми не досягається через відсутність політичних, економічних або юридичних факторів.

Таким чином, вимоги суспільства, механізм їх виявлення знаходяться в безпосередньому зв'язку з легітимністю законодавства,

оскільки проблеми вимог суспільства в їх правовому опосередкуванні стосуються таких життєво важливих питань, як задоволення потреб і запитів людей, що виникають, підвищення їх громадської та правової активності, створення відповідних позитивних стимулів поведінки, трудової та економічної діяльності.

Висновки. Легітимність права в сучасній державі є результатом наслідком взаємозв'язку двох процесів – формування позитивного сприйняття права суспільством і відповідного йому ставлення правозастосовувача до суспільства. Легітимність закону є головною сутнісною властивістю позитивного права, що не забезпечується примусом. Легітимність є властивістю, ознакою права, яка поряд з іншими якими характеризує онтологічну сутність права. Необхідно виділяти певні рівні легітимності права. Першим рівнем є легітимність законодавства, яке власне і забезпечує механізм виявлення вимог суспільства. Другим рівнем легітимності виступає рівень реалізації права. На стадії реалізації права, норми права втілюються в життя у вигляді конкретної поведінки суб'єктів. Врахування та аналіз психологічних моментів, зацікавленості людей у своїх справах і прагненнях, вивчення рушійних мотивів їх поведінки, в тому числі у сфері правового регулювання, аналіз складної взаємодії цих факторів становить одне із важливих завдань сучасної юридичної науки, оскільки є однією з умов дієвості права, його легітимності.

Література:

1. Аналіз наслідків прийняття законів. USAID. Інформаційно-дослідницький центр при Верховній Раді України. Лютий 2021 р. URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00XD74.pdf (дата звернення: 10.03.2022).
2. Бобровник С. В., Богінч О. Л. Систематизація законодавства України: актуальні проблеми та перспективи розвитку. К., 2014. 230 с.
3. Головаченко В. В. Система права і комплексні правові спільності. *Правова держава*. 1997. Вип. 8. С. 23–31.
4. Загальна теорія держави та права : підручник для студентів юридичних вищих навч. закладів / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. Харків : Право, 2011. 584 с.
5. Загальна теорія держави і права / за ред. В. В. Копейчикова. К., 2000. 314 с.
6. Котюк В. О. Теорія права: Курс лекцій. К. : Вентурі, 1996. 208 с.
7. Луман Н. Соціальна філософія: навч. посібник / Державний біотехнологічний університет ; авт.-уклад. Д. Л. Кобелева. Харків : 2021. 170 с.
8. Наливайко О. І. Теоретико-правові проблеми захисту прав людини автореф. дис. канд. юрид. наук. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2002. 18 с.
9. Онищенко Н. М. Правова система: проблеми теорії. К., 2002. 311 с.
10. Пушкіна О. В. Система прав і свобод людини і громадянина в Україні: теоретичні і практичні аспекти забезпечення. К. : Логос. 2006. 416 с.
11. Скаун О. Ф. Теорія держави та права (Енциклопедичний курс): підручник. Харків : Еспада, 2006. 776 с.
12. Сурілов О. В. Основи загальної теорії держави і права. Одеса : Одеський університет, 2005. 128 с.

Ivanchenko O. Legitimacy of law in the context of society's requirements

Summary. The article examines the theoretical aspects of the legitimacy of law in the context of the requirements of society in a modern state governed by the rule of law. It is determined that the requirements of society are such requirements

that arise in society and reflect the interests that exist in the social sphere, to which the legal system must respond with recognition, restriction, reconciliation and protection. It is noted that a reasonable combination of stability and variability in the legal order is ensured by the implementation of the function of social engineering by law. It is proved that one of the tasks of legal science is to provide legal justification, correct legislative consolidation of the requirements of society – both in the legal norms themselves and in subjective rights. It is argued that the main ways to identify the requirements of society include monitoring in law-making, in particular the method of expert assessments and forecasting, assessment of the regulatory impact of regulatory legal acts. It is proved that the creation of a comprehensive mechanism for identifying the requirements of society in the modern world system is one of the conditions for the legitimacy of law and legislation. It is noted that without understanding the legitimacy of law as a type of social norms, it is impossible to answer the question of how normative orders are formed that have the power to bind the will of individuals and guide their behavior. It is argued that it is the recognition of a positive right that is the reason for its implementation, gives it strength in legal relations, because the implementation of the law solely for fear of punishment, the so-called marginal lawful behavior, will never be sufficient to achieve the goals of Legal Regulation. It is proved that it is not coercion, but

first of all authority, that allows them to act, so the legitimacy of the law is the main essential property of positive law, which is not provided by coercion. It is noted that legitimacy is a property, a feature of law, which, along with other qualities, characterizes the ontological essence of law. Certain levels of legitimacy of law are identified: the first is the legitimacy of legislation, which actually provides a mechanism for identifying the requirements of society; the second level of legitimacy is the level of implementation of law. It is determined that the requirements of society, the mechanism of their identification are directly related to the legitimacy of legislation, since the problems of society's requirements in their legal mediation relate to such vital issues as meeting the needs and requests of people that arise, increasing their social and legal activity, creating appropriate positive incentives for behavior, labor and economic activity. It is noted that taking into account and analyzing psychological aspects, people's interest in their affairs and aspirations, studying the driving motives of their behavior, including in the field of Legal Regulation, analyzing the complex interaction of these factors is one of the important tasks of modern legal science, since it is one of the conditions for the effectiveness of law, its legitimacy.

Key words: legitimacy of law, legitimacy of legislation, rule of law state, Public requirements, public activity, legal norms, social norms, law-making, identification of society's requirements.